

הפחד את הטנק!

עלה עתה על מאה מטרים. על אף החשיכה נראו הם בעיני צייד־הטנקים כ"מפלצות" אימות העשויות לפלוט בכל רגע אש־תופת. הציידים לא המתינו עוד, ובבקשם לדחוק את הקץ פתחו באש המטולים־הרקטיים על הטנקים המתקדמים. כל חוליה ירתה פצצה אחת — ונמלטה חיש מן המקום, כל עוד נשמתה בה. הטנקים, שלא נפ־געו כלל, פתחו באש־מקלעים ו"שטפו" את כל השטח מסביב. הם הגבירו את קצב תנועתם והגיעו בשלום ליעדם. צייד־הטנקים חזרו אף הם בשלום לבסיסם.

עד כאן דני, סיפור־המעשה. ומהי המסקנה? בתחקיר שבוצע למחרת, התברר כי נעשה אך מעט מאוד להכשרת צייד־הטנקים למילוי תפקידם ולחיסונם המוקדם מפני אימת־השריון. לחיילים לא הוסברו כראוי מגבלותיו של הטנק, שהן: פגיעות הטנק בשל צלליתו הגבוהה, כמויות תחמושת ודלק מוגבלות, בעיות־תחזוקה חמורות (בשל הצורך בטיפולים תכופים), כוֹר־שר־המעבר המוגבל לגבי שטחים מסויימים, רעש המנוע והזחלים, עייפות צות־הטנק — ומעל־לכל העיוורון־מאונס; והרי כל אלה הם גורמים המקנים תכופות יתרונות לא־קטנים ללוחם ה־רגלי הנלחם נגד שריון זה.

בעקבות תחקיר זה הורה מפקד־החטיבה לכל יחידות החטיבה לבצע בדחיפות את הפעולות הבאות:

◆ חיסון הגייסות מפני אימת־השריון על־ידי ריבוי בתרגילי שוחות־חריץ — כש־הטנקים עוברים על־פני השוחות בהן מוסתרים חיילים, ומיד לאחר שעברו את

לדני השלום והברכה!

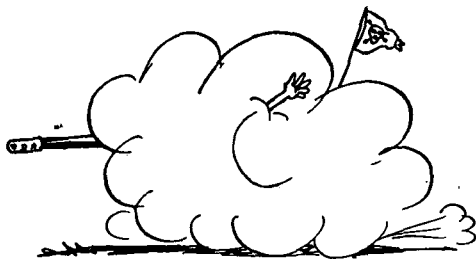
באגרתך שהגיעה אלי לפני כשבועיים, אתה מתאונן על כך כי מכתבי הפכו בעת האחרונה להיות יבשים במקצת, כאשר הם גדושים, הנ־חיות" ו"נקודות להדגשה" שכאילו נלקחו מחוב־רות ההדרכה. לכן החלטתי לספר לך הפעם על דבר שארע — בעיצומה של מערכת סיני. המעשה שהיה כך היה.

שתי חוליות צייד־טנקים, שיצאו ממתחם מוגן פלוגתי לארוב לשריון האויב, הסתתרו כל אחת במקומה היעוד והמתינו לבוא השריון. לפי הידיעות שהיו אז בידי מפקד המתחם, עמדו מספר טנקים לנוע בדרך־עפר מסוימת בחסות החשיכה. חוליות צייד־הטנקים המתינו להם איפוא בצדי הדרך, בהתכונן לתקוף טנקים אלה מן־המארב, להסב להם נזקים ואבידות — ול־אחר־מכן להיסוג מיד בחזרה אל גבולות המתחם. החוליות היו מורכבות כ"א משני אנשים, שאחד מהם היה מצוייד במטול־רקטי נ"ט והשני בתת־מקלע "עוזי". לאחר שהמתינו במארב, בצפיה דרוכה זמן לא־מועט, הגיע לפתע לאזניהם שאון זחלים מרחוק. חוליה אחת הספיקה להתקין ל־עצמה שוחת־חריץ ולהסתתר בתוכה, ואילו ה־חוליה השניה משום־מה נמנעה מלעשות כן. הטנקים קרבו יותר ויותר, וצייד־הטנקים היו עתה אחוזים פחד סמוי, כאילו מעשה־התאבדות כאן: אחד החיילים אף נתקף בעוית, ונתרעד כמו כפאו שד.

הטנקים, חמשה במספר, החלו עתה מחרי־שים אזניים ומעלים ענני־אבק בתנועתם בדרך־העפר: המרחק בינם לבין צייד־הטנקים לא

„זה עתה סיימתי לקרוא ספר מעניין, בשם קחו אנשים אלה, ספר זה, המספר על המערכה במדבר-המערבי מנקודת-מבטו של מפקד טנק אחד שיכנע אותי פעם-נוספת כי אמנם כדאי לי הדבר שמשרת אני בחיל-הרגלים... שוב הוב-רר לי כי הטנק אינו כלי-כול — ואין להבהל מפניו יתר-על-המידה. הנה, כך מסתבר, דרך הפריסקופ של הטנק, ובעיני הטנקיסט ה'כלוא' בתוכו, הנשק הנגד-טנקי שיופעל ללוחמה נגדו נראה אחרת לגמרי — ומאיפף הרבה יותר — מכפי שחש את הדבר איש חיל-הרגלים שעליו שומה להפעיל נשק זה. ולא זו בלבד, אלא של-טנק מגבלות לא-קטנות, שרק בקושי ניתן להת-גבר עליהן — והללו בעוכריו. שמה אקרא לכם שני קטעים קצרים מתוך אותו ספר — קחו אנשים אלה?׃

ובכן, כותב המחבר — מפקד-הטנק דאז, סי-ריל ג'ולי שמו:
מאחרי כל טנק היתמר נד מרחף של חול... מעט-מעט החל החום גובר, וכתוספת לסבלנו החלה מנשבת מן המזרח, מאחרי גבינו, רוח אשר נשאה קדימה אל הטנק את חום המנועים ואת ענני האבק שנוצרו על-ידי הזחלים הדשים את הקרקע. האבק אפפנו, חדר אל תוך עינינו

ובחיריגו והוביש את שפתותינו, לא יכולנו לע-שות דבר כדי למנוע זאת...׃

והנה הקטע השני:

הקושי הגדול ביותר נגרם ע"י עצם תנועת הטנק... הטנקים נמצאו בתנועה במשך מרבית שעות היום, ומבחן אמתי של סבילות היה זה להימנע מפגיעה עקב התנודות והדילוגים של הטנק. מאמץ פיסי מתמיד נדרש לשם כך. האבק וחום המנוע, אדי חמרי-הנפץ מתרמילי הפגזים, והרית הצורב והמכביד עוד יותר של תרמילי מקלע ה"בוה", לא היו אלא המטרדים הפעוטים

השוחות קמים החיילים ומפעילים נגד ה-טנקים את הנשק שברשותם. בד"בכד עם תרגילי-שוחות הוטל על המפקדים לדאוג לכך שהחיילים יכירו את מגבלות רכב-השריון (בכלל זה, במודגש, את נקודות-התורפה אשר בטנק); ולעומתן — את יתרונות הלוחם הנגד-טנקי.

זיהוי סוגי רכב-קרב-משורין, הוחלט ל-למד באופן דחוף את כל החיילים והמפק-דים על-מנת שייטיבו לזהות סוגי רכב-הקרב-המשורין של האויב — ועל-מנת שיוכלו להבדיל בינו לבין זה של כוח-תנינו. כמובן שבתנאי מסע-המלחמה נעשה זה אז בכל מיני אורחים „מאולתרים“. אך כמובן שאותו הצורך קיים בהכשרת-הגייסות התקינה. דבר זה — ניתן לה-שיגו על-ידי הדגמות, הצגת סרטים ופלא-קאטים. כן ניתן להמחיש סוגים שונים של רכב-קרב-משורין (שלך — ושל האויב) באמצעות מודלים קטנים, המבליטים את המיוחד שבסוגי-השריון השונים, והמשמ-שים למשחקי-תחרות בין החיילים, להג-ברת התחושה של זיהוי רכב-קרב-משורין.

אימון החייל בלוחמה נגד-טנקית — גם הוא דבר שבתנאים ההם נעשה אולי „על רגל אחת“, אך החייב להיות בין היסודות בהכשרת כל חייל. שכן המדובר הוא באימון הרובאי, כל רובאי בלוחמה נגד-טנקית. ובמפורש: לא אימון „מומחים“, יחידי-סגולה, אלא אימון כל החיילים וה-מפקדים בלוחמה זעירה נגד טנקים, כאור-בי-טנקים וצייד-טנקים — הן ביום והן בלילה. הכונה היא לחוליות בנות 2-4 לוחמים, האורבים לטנקים מתוך שוחות מוסוות-היטב, ממתנינים עד שיתקרב ה-טנק ויכנס לטוח היעיל של המטול-הרקטי המבטיח פגיעה ודאית, או עד לאתר שע-בר הטנק על-פני השוחה — ואז פוגעים הם בטנק בעורפו או באגפיו וחוזרים-ומסתתרים מיד בשוחותיהם.

בהתאם להוראות אלו של מפקד-החטיבה, הוחל בביצוע הדברים בגדודים, בפלוגות ובמח-לקות. ערב אחד שמעתי את אחד ממפקדי ה-פלוגות אומר לפקודיו, המכונסים מסביבו:

ביותר. אעפ"כ הייתי נתקף חרדה כאשר הייתי מדמה לעצמי מה רב הסבל הצפוי לנו, אם תתנהלנה מערכות ממושכות במלוא חומו של הקיץ..."

בחגיה ההיא בין חולות המדבר, בשיחות הערב לאחר יום-התאמנות מפרך — ודאי שחדרו דברי מפקד-הפלוגה היטב-היטב לתוך הכרת החיילים ולתוך זכרונם.

הנה כי כן, תנועת הטנק... הטלטולים... ענני האבק... חום המנוע... אדי חמרי-הנפץ מתרמילי הפגזים והכדורים — ועדיין לא מצו בזה כל מגבלותיו של הטנק (את היתרונות, דני, מוטב שלא להזכיר...).

אך בימים האחרונים נתוספה לי עוד התרשמות, שהנה אולי מענינת לא-פחות.

כשפגשתי השבוע את יענקל'ה, היה מצב רוחו מרומם. הוא טען באזני כי מעולם לא חשב שאפשר להפחיד טנק! קודם-לכן תמיד חשב שהטנק הוא המפחיד, ואילו כל השאר יכולים רק להתיירא מפניו. אמנם, אין לנלול בטנק — שלאחר-הכל הרי תכונותיו העיקריות הן עצמת-אש, גיירות, שריון וכוח-הלם. אך יענקל'ה טען כי "השד אינו נורא כל-כך". כי מלבד תנועת הטנק, הטילטולים, ענני-האבק, חום המנוע ועייפות צות-הטנק כתוצאה מאד לה — ישנו לטנק מגבלות חמורות עוד יותר, אותן מניתי בעצם כבר בתחילת מכתבי. איך אמר פעם רוברט ג'אקסון? "לא הכידון ולא הכדור, אלא הפחד הנו האויב האמתי בשדה הקרב". אם נכון הוא הדבר — הבה נפיל פחד זה על הטנק התוקף אותנו!

אני יודע, דני, כי מיד תקשה קושיות: — "אבל איך עושים את זה?" "האמנם — האדם מול טנק?" הנה, בכרית-המועצות, כפי ששמעתי, מעניקים את אות-לנין לכל חייל המצליח להשמיד טנק אחד של אויב. משמע, הדבר אינו פשוט כל-כך. אלא שבימינו אלה עומדים לרשות חיל-הרגלים אמצעים רבים להשמדת טנקים — החל בטנק עצמו (אם יש לך כזה לסיוע אות-רגע), המשך במוקש ה"נ"ט, הטיל ה"נ"ט, הארטילריה ותותחים נגד-טנקיים למיניהם, וכלה ברובה-הרומה נ"ט, מטול-רקטי נ"ט, להביור, בקבוק-איליוב, רמונייד, עשן ואמד צעים מאולתרים כמו מחסומי-אש וחמרי-החב"ל — כל אלה אמצעים אשר הפעלתם נעשית

תוך שילוב מירבי עם מכשולים טבעיים ומכשולים מלאכותיים; ובצד אלה — פיתוח ה"לוחמה-הזעירה נגד טנקים: צייד-טנקים, מארבנים נגד שריון ופשיטות על חנויני-שריון. והרי כלי-הקרב והתחבולות שבמכלול נרחב זה, בחב"רם יחד, נותנים בידי הרגלי סיכוי לא-מבוטל להשמיד את הטנק התוקף. אך אלה יצלחו רק בידי גייסות מאומנים-היטב, החדורים בטחון בעצמם ובכלי-נשקם, ושהחלטתם נחושה להתגבר על הטנקים ולהשמידם.

מדברי אלה, דני, עלול אתה להגיע לכלל מסקנה, כי יש הכרח בשינוי אי-אלו תכניות אימונים, ובהתאמתן למגמות עליהן רמזתי במכתבי זה. אפשר אף תסיק מדברי כי יש לגשת עתה (בדרגים המוסמכים לכך) לעיבוד תכניות חדשות; כמו, למשל, תכנית-אימונים להכשרת הרובאי בצייד-טנקים. אם אמנם כוהי דעתך — אינך טועה כלל. יתרה מזו, במרוצת הזמן הקרוב נצטרך לסגל לעצמנו שיטות ואמצעי-לחימה-התגוננות כאלה שיהלמו את הצרכים — לנוכח סוגי השריון המצויים בידי האויב, ומספריו (אחד האמצעים הוא, כמובן, המערך ה"משולב והמתואם של אמצעים ולוחמים נגד-טנקיים). אך התיינה השיטות כאשר התיינה, עיקר הנטל יפול, כרגיל, על איש חיל-הרגלים; והוא הוא שיצטרך לעמוד מול הטנק ולהשמידו.

מהקטעים שציטט המ"פ מתוך הספר "קחו אנשים אלה" למדת בודאי משהו על התחושה

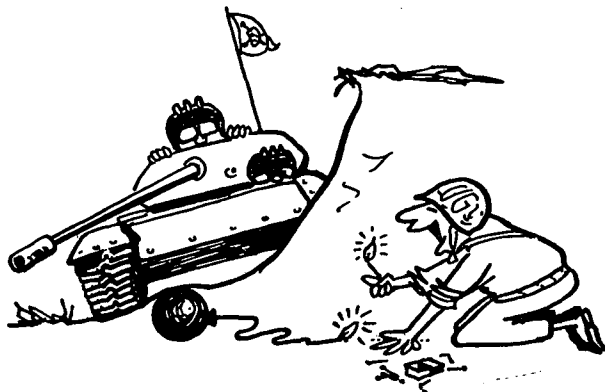
האופפת את אנשי צות־הטנק ה"כלואים" בתור כו. מסתבר, כי באם רק יימצא הלוחם הרגלי במסתור, נחבא ומוסוה כהלכה, ואם רק ינצור את אשו עד הגיע הטנק לתוך הטוח־היעיל של נשקו, יש סיכוי לכך שצות־הטנק אמנם יופתע. שכן הטנקים, כשהם סגורים — קשה להם לגלות אנשים וכלי־נשק המוסתרים היטב. אפשרות הראיה היחידה היא, כידוע, דרך חרך־הנהג, חרך־התותחון ופריסמות־המפקד — ומאחר שכל החרכים האלה קטנים, מוגבלת ממילא הראיה דרכם. כשהטנק סגור — אין לצות, פרט למפקד, כל תצפית: לא סמוך מעל לטנק, ולא כלפי הקרקע שבתחומי רדיוס של 10 מ' בקירוב מה־טנק עצמו. אם הטנק נוסע פתוח־צריח, תאלצו אש הנשק־הקל ואש הנשק־המסייע להיסגר מיד. מגבלה זו של הטנק מחריפה פייכמה בלילה, בעשן, בערפל כבד, או בסופת־חול סמיכה.

דבר אחד לבטח אתה יודע, שהטנקים הם רעשניים מאוד, ובכך נותנים הם אזהרה מספיקה על התקדמותם. זאת ועוד: מחמת הרעש, אין אנשי צות־הטנק יכולים לשמוע מה מתרחש בחוץ. לפיכך, שעה שמונעו של טנק פועלים — נוצרת האפשרות להתקרב אף סמוך לו ואף לטפס ולעלות עליו, בלי שהצות שבפנים יידע על כך.

על יסוד כל האמור־לעיל תסכים אתי, דני, כי לאנשים היושבים בטנק סיבות רבות יותר לחשוש מפני הרגלי, מאשר להיפך. צריך

איפוא להפחיד את הטנק — ולא להיבהל מפניו. אך תנאים מוקדמים לכך הם אימון החייל בתפ־עול כל־הנשק הנגד־טנקיים וחיסונו מפני אי־מת־השריון, אימונו ותרגולו בלוחמה־זעירה נגד טנקים (בתפקידי אורב־לשריון, צייד־טנק), והת־אמת תכניות האימונים למגמות הלחימה־בשריון. כל אלה, כשהם מלווים בהחלטה נחושה להת־גבר על טנקים ולהשמידם, נותנים את הסיכוי להצלחה.

ובכן, דני, במקום „הטנק מפחיד אותי“ — אולי מוטב שנאמר מעתה: „הפחד את הטנק!“ הפחד את הטנק על ידי כך שתסנור אותו על־ידי שימוש מירבי בעשן, בכל סוגי העשן שב־נמצא — כך תמנע ממנו אפשרות־תצפית, וי־צומצם עוד יותר שדה־ראיתו; הפחד את הטנק על־ידי כך שתנחית עליו את אשם היעילה של הנשק־הקל והנשק־המסייע, דבר שיאלצו לסגור את אשנביו; הפחד את הטנק על־ידי כך שתנחית עליו, כל־אימת שהדבר אפשרי, אש אר־טילריה — אשר יש לה השפעה קטלנית על אנשי צות־הטנק, ועל עצביהם; הפחד את הטנק על־ידי כך שתשים מכשולים בדרך, תאלצו להאיט את קצב תנועתו, תמשכו אל תוך מל־כודות, תתקיפו ממקומות כאלה שלא העלה כלל בדעתו כי תקוף מהם; הפחד את הטנק באמ־צעות מחסומי־אש ואמצעי־חבלה מאולתרים, אשר יופעלו במפתיע נגד הטנק; הפחד את הטנק באמצעות צייד־טנקים ומארבים נגד שריון, הזי רועים בשטח, והתוקפים את הטנק מן־המארב — הן ביום והן בלילה; הפחד את הטנק על־ידי כך שתפעיל נגדו — בטוחים היעילים, המבטיחים פגי־עה ודאית — כל־ינשק נגד־טנ־קיים מכל הסוגים, המוסתרים ומוסוים־היטב, המופעלים בעצ־מה ובמהירות מירביים. ובכן, דני, אין זו עוד מליצה. הדבר אינו בלתי־אפשרי. צריך רק לרצות במלוא־כוח־הרצון, להפ־חיד את הטנק, ולהתקיפו. מה דעתך, דני?

המצפה לתשובה

אהוד